

GAZETA NARODOWA

Pismo chrześcijańsko-narodowe dla Ludu.

Abonament na marzec w naszej administracji 30 gr., w agencjach miejscowych i zamiejscowych 40 groszy, przez pocztę 43 grosze, pod opaską w Polsce 40 groszy. Abonament przyjmują wszystkie agentury pocztowe.

Wychodzi w każdy wtorek i piątek przed poł.

Konto czekowe: P. K. O. 200695.

Egzemplarz pojedynczy 5 groszy.

Ogłoszenia przyjmują wszystkie Biura Reklamowe po cenach oryginalnych. Cena za wiersz milimetry na stronie 7-lamowej 5 groszy. Reklamy za wiersz milimetry na stronie 4-lamowej 10 groszy.

Adres Redakcji i Administracji: Toruń, św. Katarzyny 4. — Telefony Nr. 57, 300, 888.

Nr. 25

Toruń, środa 25 marca 1925

Rok 3

Trzeba sprawę postawić jasno.

Lud pomorski także ma głos.

Pisma niemieckie poruszając sprawę zamierzonego zamachu niemiecko-angielskiego na Pomorze rozważają się tylko nad jedną kwestją, a mianowicie nad kwestją komunikacyjną. Twierdzą więc, że obecnie Niemcom sprawa bardzo wielkie trudności sprawa komunikacji z Prusami Wschodnimi, które korytarz pomorski odcina. Dalej zaś zaznaczają zarazem, że Niemcy wracając odzyskania Pomorza pozwolą Polsce przewozić swe towary do Gdańska i odwrotnie z Gdańska do Polski. A zatem uwzględniają tylko interes państwowy a zapominają całkiem o interesie ludności, który, w takich wypadkach także odgrywa rolę bardzo poważną.

O ile chodzi o stanowisko państwowe to odpowiemy krótko, że sprawa przynależności Pomorza dla Polski jest sprawą pierwszorzędną tak pod względem politycznym jakoteż gospodarczym. Jest kwestją jej istnienia, ponieważ nie mając tego okna na świat, jakie stanowi dla niej Pomorze, tego oddechu na morze zmarniałaby jak roślina bez światła i słońca.

Polska zaś liczy blisko 30 milionów mieszkańców, Prusy Wschodnie tylko coś około półtora miliona. Każdy chyba przyzna, że interes 30 milionów ludzi jest ważniejszy aniżeli interes półtora miliona, — zwłaszcza jeżeli się weźmie pod uwagę jakiego to rodzaju mieszkańcy zamieszkują Prusy Wschodnie.

Otóż jeżeli chodzi o Prusy Wschodnie, to zamieszkuje je ludność uciemniona przez Niemców, ludność, nad którą świezczał i świszczy ustawicznie bat pruski, ludność polska i litewska. A tej ludności jakkolwiek ona poczęści pod wpływem gwałtu i strasznych prześladowań ze strony prusactwa zatraciła swą świadomość narodową, interes Niemcy doprawdy nie wiele interesuje. Pragnęła ona, zanim podczas plebiscytu stanęła stopa bandyty moskiewskiego zwabionego przez lekkomyślną wyprawę kijowską na ziemi polskiej, należeć do Polski.

Niemcy rodowici w Prusach Wschodnich to potomkowie krzyżaków, bandytów uprzywilejowanych, którzy mordem i pożagą wytepiłi ludność miejscową. Krzyżactwo śmiało porównać można, z pospólitymi rabusiami, lotrami, których za podobne czyny sprawiedliwość luzką karze szubienicą.

Jeżeli więc pojęcie sprawiedliwości weźmiemy poważnie, to w imię poczucia i poszanowania sprawiedliwości i ziemię tę zamieszkałą przez rdzenną ludność niemiecką Niemcom - rabusiom odebrać i prawym właścicielom oddać należy. A jeżeli ci ze zbrodniczej ręki niemieckiej zginęli, zwrócić je szczerem do nich najwięcej zbliżonym, to znaczy Litwinom i Polakom.

Tak się czyni w życiu prywatnym oddając własność zmarłych najbliższym krewnym i dopóki tych słusznych zasad sprawiedliwości przestrzegać się nie będzie w życiu narodów, dopóty też widmo wojny nie zginie i pokój wieczny nie zapanuje na świecie.

Ale tego rodzaju rabusiom, lotrom i zbrodniarzom czynić jeszcze udogodnienia kosztem 30 milionowej ludności polskiej to odprawdy przechodzi pojęcie ludzkie. Rozumiemy, że żąda tego naród, który wyzbyty jest zgola poczucia sprawiedliwości, który urósł w potęgę rozbojem i ra-

bunkiem, i którego trafną charakterystyką jest pojawiające się w Niemczech ludźstwo.

Jeżeli więc sprawę rozważamy pod kątem interesu państwowego, to sprawa korytarza pomorskiego rozwiązana jest obecnie całkiem sprawiedliwie, ponieważ Niemcy dzięki lojalności polskiej mają także zupełną swobodę komunikacji kolejowej z Prusami Wschodnimi.

Uważamy, jednak, że ważniejszy nawet od interesu państwowego jest **wzгляд narodowy**. A co do tego, to **poliskość Pomorza nie podlega kwestji, a ludność pomorska zamianowała ją wielokrotnie i manifestuje ją i obecnie protestami przeciwko zbrodniczemu zakusom niemieckim.**

Ale tego punktu pisma niemieckie a także gdańskie nie uwzględniają wcale. Przyczyną do tego, że narody uciemnione tuczyły naród „raubritterów” swą pracą, krwią i potem, na ten szczegół wcale nie zwracają uwagi.

Ale my zwracamy uwagę zwłaszcza piśmie gdańskim, że Gdańsk został wyodrębniony z Polski, ponieważ większość

ludności składała się z Niemców, choć właściwie tylko ze zniemczonych niedawno Polaków, a jeżeli pisma gdańskie względu narodowego nie uważają za poważny, to w takim razie Polska na mocy interesu państwowego powinna zająć Gdańsk.

Nie uczyni tego Polska szanując traktaty i prawa międzynarodowe, ale te słowa wypowiedziane hakacie gdańskiej ku przestrodze.

Natomiast pragniemy podkreślić, że w sprawie przynależności państwowej Pomorza w pierwszym rzędzie głos ma **ludność pomorska, która dość wyraźnie się oświadczyła za przynależnością do Polski.**

To przedewszystkiem powinniśmy powiadzieć dyplomatom angielskim czy jakimkolwiek innym. Narody i społeczeństwo to dziś już nie trzody niewolników, których kupowali lub sprzedawali dawniej potężni władcy i monarchowie. **Dzisiaj w sprawach podobnych decydujący głos należy się do odnośnego ludu i narodu.**

Trzeba tę sprawę postawić jasno!

Z prac sejmiku polskiego.

SPRAWA REFORMY ROLNEJ W SEJMIE.

Komisja reform roln. ukończyła 20 bm. dyskusję szczegółową nad artykułem czwartym rządowego projektu ustawy o wykonaniu reformy rolnej, w redakcji, przedłożonej przez referenta pos. Makulskiego (Piast).

Artykuł ten określa maksimum posiadania ziemi wolnej od przymusu parcelacji. W toku dyskusji zgłoszony został szereg propozycji, które poddane były głosowaniu. W wyniku głosowania ustalono, że z ogólnego obszaru użytków rolnych, będących na całym obszarze Rzplitej własnością jednej osoby fizycznej lub prawnej względnie współwłasnością kilku osób nie ulega przymusowi parcelacyjnemu obszar o następujących rozmiarach:

a) w majątkach (nieruchomościach ziemskich) położonych w okręgach przemysłowych i podmiejskich, które oznaczy rozporządzenie Rady Ministrów na wniosek ministra reform rolnych — 60 ha.

b) w pozostałych majątkach (nieruchomościach ziemskich) — 180 ha.

Prócz tych obszarów obowiązkowi parcelacyjnemu nie podlegają odpowiadające pewnym szczegółowo określonym w ustawie warunkom obszary leśne i wodne.

Następnie komisja przystąpiła do dyskusji nad art. 5, dotyczącym szczegółów wyłączenia od przymusu parcelacyjnego gospodarstw uprzemysłowionych i nasiennych.

ZABEZPIECZENIE NA WYPADEK BEZROBOCIA.

Sejmowa komisja ochrony pracy wysłuchała sprawozdania pos. Puchałki (Chr. Dem.) o wniosku w sprawie nowelizacji ustawy o zabezpieczeniu

na wypadek bezrobocia. Wniosek zmierzal do przedłużenia okresu, w jakim bezrobotni mogą korzystać z zasiłków rządowych z 26 tygodni do 39. W dyskusji pos. Rusinek (P. ast), zaznaczywszy, że tego rodzaju przedłużenie jest niemożliwe ze względów budżetowych wniosł o przejście do porządku nad wszystkimi temi wnioskami Wniosek pos. Rusinka uchwalono. Wobec wyników głosowania, referent pos. Puchałka zrzekł się referatu. Referentem na plenum wybrano pos. Rusinka.

WYROK ROZJEMCZY O ZAROBKACH ROBOTNIKÓW ROLNYCH.

Dnia 21 bm. nadzwyczajna komisja rozjemcza do ustalania warunków pracy i płacy robotników rolnych, powołana przez p. Ministra Pracy i Opieki Społecznej rozporządzeniem z d. 13 lutego br. w składzie przedstawiciele Ministerstwa Pracy, Ministerstwa Rolnictwa i Ministerstwa Sprawiedliwości w osobach: głównego inspektora pracy p. M. Klotta, dyrektora departamentu Ministerstwa Rolnictwa F. Ubysza, podprokuratora przy Sądzie Najwyższym B. Zembrzuskiego, ukończyła swoje obrady, trwające od dnia 3-go bm. Komisja ogłosiła stornom orzeczenie, regulujące warunki pracy i płacy w rolnictwie na rok gospodarczy 1925/26, dla ordynaryszów, rzemieślników, komorników (chałupników), stałych robotników dniówkowych (zaciężników) i robotników sezonowych na terenach województw: białostockiego, kieleckiego, krakowskiego, łódzkiego, lubelskiego, Pomorza, Poznańskiego i warszawskiego.

Kandydat na prezydenta Niemiec a sprawa polska.

Były wicekanclerz Jarres wysunięty przez nacjonalistów i ludowców jako kandydat na stanowisko prezydenta republiki niemieckiej wygłosił w sali Koncert-Hausu wielkie przemówienie, w którym poruszył między innymi kwestję granicy niemiecko-polskiej. Zwracając się z powita-

niem do ludności Górnego Śląska minister wspominał również i o tej części ludności śląskiej, która „wbrew prawom przyrodzonym i prawu o samostanowieniu żyć musi pod obcym panowaniem” a która jednak uważa się za niemiecką i tęskni do swej niemieckiej Ojczyzny. „W dalszym ciągu

SMIERĆ GROźNEGO WROGA POLSKI

LORD CURZON.

Zmarł wczoraj. Był on jedną z najwybitniejszych postaci współczesnej Anglii. Pełnił funkcję wicekróla Indji, później był ministrem spraw zagr. w koalicyjnym gabinecie Lloyd George'a.

On to był autorem projektu oddania Niemcom Pomorza i Śląska jak i wycofania się Polski z Kresów Wschodnich.

swego przemówienia Jarres poświęcił wiele miejsca oderwanym częściom terytorium niemieckiego na Wschodzie wyrażając nadzieję, że stan ten nie pozostanie na zawsze.

Poruszając sprawę korytarza polskiego Jarres powiedział, iż jest to zator odgraniczający Prusy Wschodnie od reszty Niemiec, utworzony sztucznie i samowolnie przez traktat wersalski. Korytarz polski, zdaniem mówcy, jest dowodem wyszydzenia sprawy o samostanowieniu narodów, na które Polska tak chętnie i często się powołuje. Dzień dzisiejszy jako rocznica plebiscytu na Górnym Śląsku przypomina nam — zaznaczył Jarres — w sposób bolesny, jak Liga Narodów przekształciła to elementarne prawo ludów w jego zupełne przeciwnieństwo. Ostatnie rozstrzygnięcie konferencji ambasadorów w sprawie granicy nad Wisłą wyrzuciło nam nową krywdę, na naszych kresach odrywając od Niemiec kilka wsi nad Wisłą.

Następnie mówca wyraził zadowolenie, iż opinia publiczna różnych krajów, dawniej wrogich, zmienia się już i że mnożą się głosy „rozszadku” uważające, iż obecny stan terytorjalny na wschodzie Niemiec nie da się nadal utrzymać. Głosy te zdaniem Jarresa są wyrazem obaw opinii publicznej aby niesprawiedliwe postanowienie traktatu wersalskiego i Ligi Narodów nie stało się niebezpiecznym materiałem palnym, który pewnego dnia może wybuchnąć. Cały naród niemiecki pragnie żyć w spokoju ze swymi sąsiadami i dla osiągnięcia tego właśnie celu rychła rewizja wschodnich granic Niemiec jest konieczna. W dalszym ciągu Niemiec jest konieczna Jarres oświadczył, że po doświadczeniach zdobytych przez Niemcy na podstawie dotychczasowej działalności Ligi Narodów przystąpienie do niej Niemiec bez zastrzeżeń i gwarancji zagrażałoby przyszłości narodu niemieckiego.

Akcja wyborcza trzech poszczególnych kandydatów na prezydenta Rzeszy rozwija się w jednakowy sposób. Kandydaci objeżdżają całe Niemcy, przemawiając codziennie w innym wielkim mieście. Jako nowość należy zanotować, że po wygłoszeniu przemówienia kandydaci zapytują zebra-

czy zgadzają się na wybór danego mó-
wcy prezydentem Rzeszy. Wówczas
wszyscy zebrani podnoszą ręce do gó-
ry, ślubując że tylko na tego kandy-

data głosować będą. Kandydat demo-
kratów dr. Helpach rozwija ożywioną
działalność i w programie swoim do-
maga się włączenia Austrii do Rzeszy.

Sprawa bezpieczeństwa Polski i Europy.

Nowe projekty Niemiec.

Brukselski korespondent „Daily Telegraph” dowiadyuje się — jak twierdzi ze źródła autorytatywnego — że w przyszłych rokowaniach między Niemcami i aliantami w sprawie bezpieczeństwa Niemcy wysuną jako warunek wstąpienia do Ligi Narodów, aby ententa złożyła wiążące oświadczenie, że zagłębie Ruhry i Nadrenja będą opróżnione w pewnym ściśle określonym terminie, następnie zawartoby traktat w sprawie niemieckiej granicy wschodniej a w dalszym ciągu traktat arbitrażowy z państwami wschodnimi, a nadto kontrola wojskowa nad stanem uzbrojenia Niemiec oddanaby

była Lidze Narodów. Dopiero po spełnieniu tych wszystkich warunków, Niemcy byłyby gotowe do wstąpienia do Ligi Narodów.

PRZYJAZD CZESKIEGO MINISTRA SP. ZAGR. DO WARSZAWY.

„Neue Freie Presse” donosi z Pragi, że jest prawdopodobne iż dr. Benes wyjedzie w przyszłym tygodniu do Warszawy, jednakże nie w celu zawarcia traktatu gwarancyjnego, jak to doniosło kilka dzienników, lecz w celu zakończenia rokowań w sprawie zawarcia traktatu handlowego polsko-czechosłowackiego oraz w celu ukończenia równoległe prowadzonych rokowań dotyczących całego szeregu spraw administracyjnych i politycznych.

TOKIO PRZED POŻAREM.

Rycina przedstawia odbudowaną po trzęsieniu ziemi dzielnicę Tokio, które w ostatnich dniach zostało częściowo zniszczone przez pożar.

Wiadomości z Polski i ze świata.

Z Polski.

INTERPELACJA W SPRAWIE WIECZORKIEWICZA I BAGIŃSKIEGO.

Na skutek wiadomości, które pojawiły się w prasie o zamiarze rządu wydania Bagińskiego i Wieczorkiewicza rządowi sowieckiemu wzamian za zakładników i więźniów Polaków, poseł Zygmunt Kadłubowski i koledzy ze Zw. Lud.-Narod. wnieśli interpelację do rządu.

PROCES ŁAŃCUCKIEGO.

20 b. m. przed trybunałem przysięgłych rozpoczęła się w Trybieńsku rozprawa przeciwko posłowi komunistycznemu Łańcuckiemu. Jak wiadomo, Łańcucki oskarżony jest o zdradę główną, o wzywaniu do walki z bronią w ręku przeciwko rządowi polskiemu. Łańcucki odmówił w toku śledztwa odpowiedzi a przy zamknięciu śledztwa oświadczył, że odmawia zeznań na znak protestu przeciw wytoczeniu sprawy przed sądem. Na rozprawę przybyło kilku posłów ze skrajnej prawicy ukraińskiej oraz korespondent „Izwjestij”. Prokurator wniósł o tajność rozpraw. Trybunał przychylił się do tego wniosku, wobec czego publiczność opuściła salę i pozostało tylko trzech mężów zaufania. Przystąpiono do odczytywania aktu oskarżenia.

SREBRNE PIĘCIOZŁOTÓWKI.

Srebrne pięciozłotówki zostaną puszczane w obieg dnia 3 maja. Jak wiadomo pochodzą one z mennicy polskiej.

WOJEWODA POMORSKI U PREZYDENTA RP.

W sobotę 21 marca przyjęty został na dużej audjencji przez p. prezydenta Rzeczypospolitej p. wojewoda pomorski dr. Wachowiak, który przedstawił wyczerpująco całokształt sytuacji na Pomorzu.

Po audjencji u p. ministra spraw wewnętrznych przyjęty został p. wojewoda przez prezesa Rady ministrów, który informował się o sytuacji gospodarczej Pomorza. Jak się dowiadujemy, p. premier wyznaczył znaczną subwencję na cele Pierwszej Wystawy Pomorskiej.

P. prezydent Rzeczypospolitej, o ile to tylko będzie możliwym, weźmie osobiste udział w otwarciu Wystawy.

AUTOMATY DO SPRZEDAŻY BILETÓW KOLEJOWYCH.

Dla ułatwienia i udogodnienia zaopatrywania się przez podróżnych w bilety peronowe i podmiejskie, Ministerstwo Kolei zamierza zastosować jak najszerszej wszelkiego rodzaju automaty dla wydawania tych biletów.

W tym celu Ministerstwo Kolei zamówiło i w najbliższym czasie ustawi na st. Warszawa Główna automaty dla otrzymania biletów peronowych, a następnie i podmiejskich do Grodziska i Milanówka, dla wypróbowania, czy przy jednakowych rozmiarach naszego bilonu różnej wartości możliwe będzie zastosowanie automatów wogóle.

UCZCZENIE NIEZNANEGO ŻOŁNIERZA W ŁODZI.

22 bm. odbyło się w Łodzi uroczyste odsłonięcie i poświęcenie tablicy pamiątko-

wej ufundowanej przez radę miejską ku czci nieznanego żołnierza polskiego. W uroczystości tej wziął udział p. minister spraw wojsk. gen Sikorski. Uroczystość rozpoczęła się nabożeństwem w katedrze, celebrowanem przez księdza biskupa Tymienieckiego. Aktu odsłonięcia dokonał p. minister Sikorski, poczem przy dźwiękach wszystkich dzwonów i huku syren fabrycznych ks. biskup Tymieniecki poświęcił tablicę.

SĄ PIENIĄDZE W POLSCE, ALE DLA ŻYDÓW W PALESTYNI.

Rząd ma wysłać z racji otwarcia uniwersytetu hebrajskiego w Jerozolimie dar, składający się z 9 tysięcy ksiąg hebrajskich, opakowanych w specjalnych szafach. Dar rządu polskiego ma zawieźć do Jerozolimy specjalna delegacja M. S. Z.

Gdańsk.

SESJA TRYBUNAŁU HASKIEGO.

Stały trybunał sprawiedliwości międzynarodowej powołany został na sesję nadzwyczajną na dzień 14 kwietnia. Trybunał zajmie się sprawą polskiej służby pocztowej w Gdańsku.

Ze świata.

NIEMCY.

ZAKOŃCZENIE STRAJKU KOLEJOWEGO.

Strajk kolejarzy zakończył się 19 bież. mies. Ponieważ wczorajsze rokowania w ministerstwie pracy nie doprowadziły do porozumienia, minister pracy Rzeszy postanowił ogłosić, że uznaje wyrok rozjemczy za obowiązujący.

PRZESILENIE PRUSKIE.

Wobec niemożności zlikwidowania kryzysu gabinetowego pruskiego, konwent senjorów sejmu pruskiego postanowił odroczyć dalsze posiedzenia sejm do dn. 31 marca. Na plenarnym posiedzeniu przyszło dziś w sejmie pruskim do burzliwych scen, przyczem mówcy pravicowi protestowali przeciwko odroczeniu sejm i przedłużeniu kryzysu. Po długiej debacie na temat porządku dziennego, nacjonaliści postawili wniosek o natychmiastowe rozwiązanie sejm. Konwent senjorów zbierze się jeszcze na specjalną naradę celem omówienia sytuacji.

STANY ZJEDNOCZONE.

STRASZNY ORKAN W AMERYCE.

Z Waszyngtonu donoszą, że orkan, który nawiedził północne i wschodnie stany Stanów Zjednoczonych posiadał niesłychaną siłę. Wywracał domy, gmachy, całe szeregi pociągów, będących w biegu, wylatywały z szyn. Do tąd zgłoszono przeszło 1000 zabitych osób, około 5000 rannych. Szkody dochodzą miliardowych sum.

„United Press” donosi z Nowego Jorku, że największa katastrofa cyklo nowa jaka nawiedziła Amerykę środkową, zachodnią i północną od lat 14 pociągnęła za sobą według wczorajszych doniesień przeszło 900 ofiar w życiu ludzkim. Miasteczko Westfrank-

fort w stanie Illinois, liczące 18000 mieszkańców, zostało zniszczone do połowy. Cały szereg domów jest zrównany z ziemią. Najwięcej ucierpiał stan Mississippi, Indiana i Illinois. Ogrom katastrofy narazie nieda się ustalić. Połączenia telefoniczne i telegraficzne zostały przerwane. Dwaście ściana innych wsi i gmin zniszczonych zostało szalejącym cyklonem i pożarem. Około 200 dzieci straciło życie podczas zawałenia się budynku szkolnego w czasie nauki.

STRASZNA KATASTROFA W AMERYCE.

Według ostatnich wiadomości z Ameryki, katastrofa, będąca następstwem orkanu pociągnęła za sobą o wiele więcej ofiar, niż to można było sądzić na podstawie pierwotnych danych. Liczbę zabitych obliczają na blisko 2000 osób, ciężko rannych zaś na 3000. Najsilniej orkan szalał w stanach Illinois, Mississippi i Indiana. Południowa część Illinois wygląda jak masa gruzów.

Jak podaje „United Press”, orkan rozpoczął się w okolicy Annapolis w stanie Missouri i popędził rozległą równiną, która rozciąga się nad Mississippi w stronę zachodnią Wabas. Orkan przebył przestrzeń 400 klm. z południowego zachodu na północny wschód i ustął w okolicy Princetown w stanie Indiana. Szerokość przestrzeni objętej orkanem wyniosła 75 klm.

CHINY.

TRZESIENIE ZIEMI W CHINACH.

„Lokal-Anzeiger” donosi: Wedle depesz iskrowych z Szanghaju wydarzyła się w północno-zachodniej części prowincji Yunan straszliwa katastrofa trzęsienia ziemi. Miasto To-Li-Tsu, liczące 80 000 mieszkańców, zostało zupełnie zniszczone. Podczas katastrofy rozgrywały się przerażające sceny. Liczby zabitych nie można było dotychczas ustalić. Dzielnica cudzoziemców w To-Li-Tsu podobno ocalała.

Żydzi szukają sposobu inwazji do Polski.

Żydowski „Nasz Przegląd” pisze: „Zawarty w dniu 2 listopada 1923 r. traktat handlowy polsko - angielski przewiduje (art. 8 i 10), że rozciągnięcie jego postanowień na dominja, kolonie oraz terytorja mandatowe angielskie zależne jest od decyzji rządu angielskiego.

Na podstawie tych artykułów rząd angielski zawiadomił rząd Rzeczypospolitej Polskiej o swoim życzeniu, aby postanowienia powyższego traktatu były stosowane na terytorjum Palestyny.

Urzędowy Dziennik rządu palestyńskiego zawiera pod datą 1 lutego br. następujące obwieszczenie zatytułowane: Traktat handlowy i nawigacyjny między Zjednoczonym Królestwem a Polską:

„Rząd Jego Kr. Mości przystąpił odnośnie do Palestyny do traktatu handlowego i nawigacyjnego zawartego między Polską a Zjednoczonym Króle-

stwem dnia 26 listopada 1923 r. a ze strony Rządu Polskiego zawiadomiony został Jego Kr. Mości, że przystąpił do przystąpienia do wiadomości.

„Wedle brzmienia traktatu obywatele Palestyny oraz towary, produkty, i fabrykaty Palestyny będą w Polsce tak traktowane pod każdym względem jak obywatele i towary najbardziej uprzywilejowanych obcych państw.

„To traktowanie odnosić się będzie do wszystkich spraw stojących w związku z handlem, żegluga i tranzytem i w ogólności we wszystkim, co dotyczy opłat, należności, formalności i czynności handlowych, osiedlenia się obywateli palestyńskich w Polsce, w konywania przez nich handlu, przemysłu i zawodów, oraz opłacania podatków.”

Żydzi chcą sobie otworzyć nową furtkę do Polski. Wiadomo, że corocznie poważny procent imigrantów palestyńskich ucieka z Palestyny. Bardzo często znajduje zamknięte drzwi bowiem nie wszędzie wierzą ich lojalności obywatelskiej. Żydzi chcą więc traktat angielsko - polski wyzyskać jako pomost do dalszego najazdu na Polskę, przyczem zamierzają nas uszczęśliwić obywatelami palestyńskimi ze wszystkich stron świata. Ministerstwo spraw zagranicznych powinno się stanowczo sprzeciwić importowi tych „wytwórców palestyńskich” do Polski.

Podatek od nieruchomości.

W grudniu 1924 roku wniósł minister Skarbu p. Grabski projekt ustawy o przedłużeniu mocy obowiązującej przepisów o wymiarze i poborze państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich.

Projekt został przekazany Komisji Skarbowej gdzie go zmodyfikowano i w dniu 17 marca został w drugim i trzecim czytaniu uchwalony przez Sejm.

Wiadomo, że przy uchwalaniu noweli do ustawy o ochronie lokatorów z dnia 11 kwietnia 1924 r. zdecydowano: aby właściciele domów 20 proc. od pobranego komornego płacili na rzecz dodatku mieszkaniowego dla urzędników. Miało to trwać do końca roku 1924.

Ponieważ innego źródła dochodu na powyższy cel nie znalaziono, przedłuża się przeto płacenie tego podatku do końca roku 1928.

Projekt rządowy ustanowił stawkę podatkową jak następuje:

- 1) na rok 1925 — w wysokości 18%;
- 2) na rok 1926 — w wysokości 15%;
- 3) na rok 1927 — w wysokości 11%;
- 4) na rok 1928 — w wysokości 10%.

Posłowie Związku Ludowo-Narodowego w komisji Skarbowej starali się stawkę tę obniżyć, wobec czego. — W artykule 2 niniejszej ustawy ustanawia się stawkę podatkową następująco:

- 1) na rok 1925 — w wysokości 12%;
- 2) na rok 1926 — w wysokości 10%;
- 3) na rok 1927 — w wysokości 8%;
- 4) na rok 1928 — w wysokości 7%.

Dzisiejszy numer „Gazety Narodowej” obejmuje znowu sześć stron. Coprawda rozmiary jej mimo to są jeszcze bardzo szczupłe i nie pozwalają nam zamieszczać tego materiału, jakibyśmy zamieścić pragnęli. I tak musieliśmy odłożyć zapowiedziany w numerze poprzednim artykuł o stosunku ludu polskiego do losów państwa i i dużo różnych mniejszych artykułków. Potrzebamy więc koniecznie rozszerzyć łamy naszego pisma. To jednak może nastąpić tylko wienczas, jeżeli liczba naszych abonentów się znacznie powiększy. Abonent za naszą gazetę bowiem jest tak niski, że tylko przy większej liczbie abonentów koszta wydawnictwa się zwracają.

Wprawdzie w ostatnim czasie zwiększa się liczba naszych abonentów stale, ale jeszcze w niedość wielkiej mierze. I dla tego zwracamy się do naszych Czytelników o gorliwe poparcie i zachęcanie swych znajomych do zaabonowania „Gaz. Narod.” o ile jej nie czytają.

Jeszcze tylko jeden tydzień do zmiany kwartału.

Ten krótki okres czasu prosimy wykorzystać do gorliwej agitacji za naszą gazetą. Jeden z naszych czytelników z *Dzielnicy* donosi nam, że naklonił wszystkich swych sąsiadów do zapisania sobie „Gaz. Narodowej”.

Tak powinni postępować wszyscy nasi czytelnicy, a liczba abonentów by się podniosła, każdy numer mógłby obejmować nie 6 stron, ale osiem, a prócz tego moglibyśmy dołączyć jeszcze jeden osobny dodatek ilustrowany i wcześniej rozpocząć wydawać ją 3 razy w tygodniu.

Uskutecznienie tych naszych życzeń zależy w głównej mierze od Was Szanowni Czytelnicy i do Was zwracamy się o pomoc, za którą szczerze będziemy wdzięczni. Zaznaczamy, że postanowiliśmy już i tak „Gazetę Narodową” w przyszłym miesiącu wydawać częściej w objętości sześciu stron, a przytem zamieszczać będziemy ciekawe opowiadki. W każdej wlosce powinien znajdować się choć 1 egzemplarz „Gazety Narodowej”, gdyż wtedy byłoby więcej oświaty i zdrowego za-

patrywania na sprawy państwowe i stosunki w Polsce byłoby o wiele, wiele lepsze.

Dział gospodarczy.

Włosenne prace rolnika.

Skoro śniegi zejść z pól, z niecierpliwością oczekuje rolnik chwil, kiedy rola obeschnie o tyle, by można wyjechać w pole. Niebawem zacznie się praca wytyżona, która ma przynieść plon obfity... ale ileż to jeszcze trudów i zawodów czeka wśród roku! Rolnik nie pewien, czy zbierać będzie, co posiał, bo od Bożej woli wszystko zawisło, — ale nadzieję w sercu mieć musi, nadzieję pięknego plonu, aby mu ręce wśród znoju nie opadły! A więc dalej! Szykuj brony i plugi, by z pierwszym tchnieniem wiosny zaskrzypiały wrota twej zagrody, niech przez nie tak najwcześniej „wyjdzie z broną koni parka, za nią owies, groch i jarka”.

A jaką ma być uprawa roli? Pomówimy o tem poniżej.

Każdy gospodarz wie, że aby mu rola wy dała dobry urodzaj, musi ją co roku należycie uprawić. Widzimy wprawdzie, że i tam, gdzie roli nie uprawiamy nigdy, na zaniedbanych łąkach, pastwiskach i w lasach rosną na ziemi różnego rodzaju rośliny, trawa, chwasty, krzewy i drzewa, ale nie widzimy nigdy, aby na takich polach rosły nasze plody uprawne, które dostarczają ziarna, mąki i innych pokarmów. Nawet łąki i pastwiska tylko lichą paszę dają, jeżeli je zupełnie zaniedbujemy. Plody, które siejemy na roli, wymagają ziemi stosownie uprawionej i bez tego nie urosną, a przynajmniej nie urosną nigdy bujnie. Pierwszem więc i najważniejszym zadaniem rolnika jest uprawa roli. Ziemia długo nie poruszana zbija się twardo coraz bardziej. Kiedy kopie my głębokie doły, to widzimy, że warstwy pod-

spodem są mocno zbite, często jak kamień twarde. W takiej zbitej ziemi korzenie źle i z trudnością się rozrastają; dla tego to rolnik powinien starać się swą rolę rozpułchnąć.

Korzenie roślin potrzebują do życia i do bujnego rozrostu nie tylko pożywienia w ziemi, nie tylko wody, ale także i powietrza. Jeżeli powietrze do korzeni nie mogło dochodzić, toby zginęły, tak jak gina wtedy, kiedy w bruzdach woda długo stoi i do korzeni powietrza nie dopuszcza; dlatego rola powinna być tak pulchna, aby w niej powietrze do korzeni dochodzić mogło. Piasek szczerzy jest pulchny, a przecież mimo tego nieurodzajny, więc tu pozornie jest sprzeczność; piasek zatrzymuje w sobie za mało wilgoci i za mało pożywienia dla roślin i jest znowu zanadto rozkruszony, zanadto pulchny, jego cząsteczki nie trzymają się z sobą razem, każda leży osobno. Jeżeli to jest piasek drobny i lotny, to korzenie roślin nie mogą się w nim nawet należycie utrzymać, wiatr go wywiewa i unosi, a rośliny usychają. Ziemia dobra powinna być pulchna, ale powinna dawać przytem stałe oparcie korzeniom, aby one mocno się w niej trzymały i powinna zatrzymywać w sobie potrzebną wilgoć.

Bardzo źle jest także, jeżeli pozostają w roli pod skibami większe dziury, przestwory próżne. Wprawdzie powietrze wtedy dobrze dochodzi, ale korzenie w wielkich otworach w glebie usychają, krzywią się, a stąd często i cała roślina ginie.

Uprawa zatem powinna do tego prowadzić, aby ziemia była należycie spulchniona, a nie zanadto rozmielona na pył i sproszkowania, żeby w niej nie było grud wielkich, twardech brył, ani dziur dużych w spodzie, pod skibami. Gdy na dobrze uprawne pole wstąpimy, czuje się pod stopu uginanie się pulchnej ziemi, ale noga, ani laska nie zapada się w głębokie jamy. Jeśli laska z początku z oporem idzie w ziemię, a potem nagle wpada, znak to pewny, że rola jeszcze nie zwarta, że tam pod odwróconymi skibami są dziury. Taki stan jest wadliwy. Najlepiej uprawioną rolę mamy wówczas, jeżeli składa się ona z drobnych, różnej wielkości gruzełek, nie twardych, ale dających się kruszyć.

Czytajcie i rozpowszechniajcie „Gazetę Narodową”.

Zapóźno mój kwiatku, zapóźno!

— Całe szczęście; że nie jestem Adamem a pani Ewą bo patrząc na nią w tym stroju teatralnym, wiem, że uległbym jej pokusom jak Adam Ewie.

— Eh! pana tobym uwiodła chyba marmeladą, bo jabłka toby pan już zapewne ugrysić nie zdołał.

Zamówienie.

Niniejszem zamawiam wychodzącą w Toruniu 2 razy w tygodniu „Gazetę Narodową” na kwiecień 1925 r. za 0,43 zł. włącznie opłat pocztowych. Gazetę odbierać będę z poczty — proszę dostarczyć pod poniższym adresem: *)

Imię i nazwisko

Miejscowość: ulica i nr.

*) Niestosownie wykreślić.

Kwit pocztowy.

Zł.

tytułem przedpłaty „Gazety Narodowej” za kwiecień 1925 r. odebrałem, co niniejszem potwierdzam.

....., dnia 1925.

podpis:

Zamówienie.

Niniejszem zamawiam wychodzącą w Toruniu 2 razy w tygodniu „Gazetę Narodową” na II. kwartał 1925 r. za 1,27 zł. włącznie opłat pocztowych. Gazetę odbierać będę z poczty — proszę dostarczyć pod poniższym adresem: *)

Imię i nazwisko

Miejscowość: ulica i nr.

*) Niestosownie wykreślić.

Kwit pocztowy.

Zł.

tytułem przedpłaty „Gazety Narodowej” za II. kwartał 1925 r. odebrałem, co niniejszem potwierdzam.

....., dnia 1925.

podpis:

Mściwy bramin.

(Z miłosnych opowieści hinduskich.)

Był sobie niegdyś wielki król, który prowadził krwawą wojnę z sąsiednim władcą i wydał mu bitwę. W wojsku jego był wojownik Kszatoja, który, zabijawszy w całodziennej walce wielu wrogów, zmęczył się w końcu i zemdlął ze znużenia.

Widząc to, liczni wrogowie natychmiast rzucili się na niego, schwyтали go w swe ręce i zadawali mu rany, porzucili umierającego na ziemi. Ale, gdy wszedł księżyc, Kszatoja odzyskał przytomność. Z trudem doczołgał się do sąsiedniej wioski. Słaniając się z wyczerpania przed drzwiami jakiegoś domu, zastukał w nie mocno i padł zemdlony.

W tym domu mieszkała żona bramina (kapłana hinduskiego). Mąż jej był nieobecny. Była ona piękna jak kwiat jaśminu i czysta jak śniegu płatek, a imię jej było Suwaranaszilla.

Słyszając stukania w ciszy nocnej przestraszyła się, ale, wyrzawszy przez małe okno, zobaczyła w blyszczącym świetle księżycy postać człowieka leżącego bez życia niedaleko jej drzwi.

Wtedy pomyślała:

— Może jest to zasadzka! Niestety, sąsiedzi wychwalają mą piękność, a dla kogo piękność nie jest przedmiotem pożądliwości? A czy piękność tak cenna perła, może być bezpieczna, gdy jej strażnik i właściciel jest daleko?

Po chwili wyrzała jeszcze raz i dostrzegła ciemną nitkę, która się sączyła z ciała leżącego na wybielonej księżycem ziemi. Serce jej napęliło się współczuciem i pomyślała:

— Bez wątpienia ten człowiek jest raniony a może nawet umierający? Byłoby największym grzechem pozwolić mu umrzeć u drzwi.

Przywołała więc służącą, wyszła i przeniósła rannego do domu, opatrzyła go, pielęgnowała i pilnowała aż do wyzdrowienia.

Kszatoja, widując ją codziennie, został oczarowany jej pięknoscią i uczynił jej nieuczciwą propozycję. Ale ona zatkała uszy i rzekła:

— Jako, chcesz wynagrodzić dobrodziejstwa zdradą i niewdzięcznością? Dowiedz się, że dla cnotliwej kobiety mąż bogiem. Odejdź i zostaw mnie w spokoju!

Widząc zatem, że nie zdoła jej naklonić, Kszatoja rzekł:

— To ty jesteś bóstwem, nie twój mąż. Piękność twa odwiodłaby pobożnego pustelnika od umartwień. Uratowawszy mi życie, oto znowu mi je odbierasz. A teraz muszę jak najprędzej odjechać, gdyż inaczey owałdnęłaby mną namiętność, gdyż miłość jest silniejszą od wdzięczności. I wyjechał pospiesznie z raną w sercu.

A gdy powrócił mąż, żona pewnego gołbrody, zazdrosna o piękność Suwaranaszilli, wyszła naprzeciw niego i rzekła:

— Szczęśliwy ci, którzy posiadają skarby! Podczas twej nieobecności obcy człowiek cieszył się twoim najcenniejszym klejnotem.

Mąż płonąć zazdrością pospieszyl do domu, aby wybać żonę.

A ona odrzekła:

— To prawda, ale posłuchaj... — i opowiedziała mu całą historję.

On jednak nie uwierzył — wtedy ona wyciągnęła rękę nad ogień i rzekła:

— Biorę ogień na świadka, że nie byłam ci nigdy niewierną ani na chwilę i nawet w myśl.

Ogień buchnął i blyszczącym językiem

rozświetlił sufit i dotknął z pieszczotą ust i serca tej świętej.

Ale zazdrosny mąż z wściekłością rzekł:

— To jest kłamstwo.

I wzięwszy jatagan nakazał żonie: Pójdź ze mną...

Zaprowadził ją do lasu, przywiązał do drzewa, obciął jej ręce, nogi, nos i piersi i porzuciwszy oddalił się.

A Suwaranaszilla po pewnym czasie w strasznych męczarniach skonała.

Z czasem odkrywszy podłość i kłamstwo żony gołbrody, bramin stał się pastwą wyrzutów sumienia. Poruszył świat i poszedł pokutować nad brzeg Gangesu za swą zbrodnię.

Kszatoja dowiedziawszy się, co się wydarzyło z jego powodu pełen rozpacz i wściekłości udał się do jej męża i rzekł:

O szalony wiedz, żeś zamordował świętą a gdybym nie wiedział, że odtąd życie będzie ci straszniejszą karą od śmierci, zamordowałbym cię natychmiast. Ale ponieważ taki los cię spotkał, żyj i pokutuj za swój grzech, skarany na śmierć bez potomstwa.

A Kszatoja przebił swe serce mieczem — konając wymówił „Suwaranaszilla!” — co znaczy czysta jak złoto. —

Wesoły kącik.

W RESTAURACJI.

Gość: — Świado, cały sos wylewasz na ubranie. Kelner: — Niech się pan nie martwi, pozostało jeszcze trochę w kuchni. NIE POTRZEBUJE DBAĆ. — Marysiu, zaniedbujesz swoje obowiązki, pasztecik zupełnie nieudany. — Nie potrzebuję dbać o to... i tak państwo nie zostawiacie mi nigdy.

TO COŚ INNEGO.

Pani (do służącej): Kasiu! Ładne rzeczy widzę. To ty masz narzeczonego? Kasia: Ależ, proszę wielmożnej pani, on nie ma poważnych zamiarów.

Rozmaitości.

JAK PRACUJĄ PSZCZOŁY?

(r) W ostatnim numerze znanego czasopisma „La Nature”, znajdujemy następujące ciekawe szczegóły o pracy, jaką wykonują pszczoły: Pracowitość ich jest przysłowiowa. Pszczoła zwiędza w przeciągu jednego dnia 60 kwiatów i zbiera z nich jedną piętnastą grama miodu. Zatem w 15 dniach nabiera dopiero 1 gram. Aby zebrać 1 kilogram miodu, powinna pszczoła żyć 40 lat, dla zebrania jednego centnara 4000 lat. Zatem 4000 pszczoł zbiera w roku 1 centnar miodu, a 24 000 pszczoł potrzebuje na to 1 miesiąc czasu. W jednym ulu znajduje się 20 000 do 50 000 robotnic, z których połowa zbiera z kwiatów miód, a druga połowa wykonuje prace domowe. Licząc średnio rój 35 000 pszczoł, dziennie przybywa do ula przeszło 1 kg. miodu.

PIES OSIWIAŁY Z ŻALU PO ŚMIERCI PANA.

Znanym z pewnością faktem jest nie tylko powolne, ale i nagłe osiwienie ludzi pod wpływem bardzo silnego afektu jak żal po śmierci ukochanej osoby lub nadzwyczajny przestrah. Proces takiego przedczesnego osiwienia odbywa się w kilkunastu a nie kilędy nawet w kilku godzinach. Dotąd jednak nie słyszano, aby coś podobnego mogło zdarzyć się także u zwierząt domowych.

Tymczasem wedle wiadomości dzienników, wychodzących w Konstantynopolu, ubiegłego tygodnia zdarzyła się ciężka katastrofa samochodowa pod miejscowością Dżalfesten. Ofiarą jej padło trzech podróżnych i szofer samochodu.

Z pod szczątków rozbitego wozu wyciągnęli ludzie, którzy nadbiegli z pomocą cztery trupy ludzkie i żywego, czarnej maści psa, należącego do jednego z zabitych.

Dopiero przemocą odciągnięto przywiązane to zwierzę od zwłok swego pana, nad którymi wyło przeraźliwie.

Ku niesłychanemu zdumieniu wieśniaka, który zabrał owego psa do siebie, pokazało się nazajutrz rano, że pies stał się zupełnie białym, co oczywiście przypisać można tylko jego strapieniu po utracie pana.

Sprzedaz osad likwidacyjnych.

W „Monitorze Polskim” Nr. 55 z dnia 7. 3. 25 s. ukazało się obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Likwidacyjnego w Warszawie, wyznaczające do sprzedaży niżej podane osady likwidacyjne.

Zamacza się, iż w rubryce 8 podaje się przypuszczalną sumę, którą będzie trzeba wpłacić przy kontrakcie. W rubryce 9 podaje się wadium, które należy złożyć przy wniosku. Osady sprzedaje się z zabudowaniami gospodarczymi wraz z żywym i martwym inwentarzem.

1. Dane co do wysokości szacunku nie mają charakteru obowiązującego i służą tylko do orientacji; ostateczną cenę ustali Komitet Likwidacyjny w Poznaniu na podstawie urzędowego oszacowania rzeczoznawców;

2. Osoby reflektujące na nabycie powyższych osad mogą składać podania w ciągu 30 dni, licząc od dnia ukazania się niniejszego obwieszczenia w „Monitorze Polskim”;

3. Podania kierować oraz zwracać się o informacje należy do Komisariatu Głównego Urzędu Likwidacyjnego w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 22, oraz do Okręgowego Urzędu Ziemińskiego w Grudziądzu, pokój 12a, przyczem Okręgowy Urząd Ziemiński w Grudziądzu będzie udzielał wyłącznie informacji ustnych i przyjmował wnioski odpowiadające wymaganiom wymienionym w punkcie 1a — d. Zapytania pisemne należy kierować tylko do Komisariatu Głównego Urzędu Likwidacyjnego w Poznaniu;

4. W podaniu należy dokładnie oznaczyć osadę, za którą się reflektuje (podać nazwę osady, tom, kartę i powiat) i załączyć:

a) świadectwo ischowości robotnic.

b) zaświadczenie poważnych instytucji społecznych lub finansowych, że ubiegający się posiada odpowiedni fundusz na kupno, albo oświadczenie w miejsce przysięgi, co do stanu majątkowego i rozporządzalnych funduszów petenta, z dokładnem oznaczeniem, kiedy i jak wielką sumą pieniężną będzie mógł dysponować.

c) dowód złożenia wadium podanego w rubryce 9, które należy składać w Kasie Skarbowej w gotówce lub w papierach państwowych o popularnej pewności, do dyspozycji Komisariatu Głównego Urzędu Likwidacyjnego w Poznaniu.

d) dla osób fizycznych dodatkowo: krótki życiorys, urzędowe świadectwa (książki inwalidzkie) z armji polskiej i dowody odznaczeń wojskowych.

5. We wniosku dopuszczalne jest wymienienie kilku osad, o które ubiega się petent.

6. Każdy wniosek winien być należycie ostempiowany w wysokości 2 zł od podania i 40 gr. od każdego załącznika; wszystkie znaczki stemplowe (a więc również od załączników) należy umieszczać na podaniu.

7) Podania nie odpowiadające powyższym warunkom nie będą rozpatrywane.

Uwaga: Część osady Lubiiany (l. bż. 29), a mianowicie gm. Sudomic Jezioro t. I k. 1 i gm. Lubiiany t. II k 38, stanowi wyłączną własność F. Berlina, zaś pozostałe części tej osady tylko w połowie należą do Berlina; druga połowa, należąca do ob. pol. Felskowskiego będzie nadal wladal ten ostatni.

Table with 10 columns: Lp., Osada, Powiat, Stacja kolejowa, Obszar w ha, Cechy charakteryst., Dotychczasowy właściciel osady, Przypuszczalna suma szacunk., Wysokość wadium. It lists various land parcels (osady) for liquidation across different regions like Chełmno, Chojnice, Gniezno, etc., with details on area, owners, and auction terms.

JAK SIĘ POBRALI.

— Jak ją właściwie pan poznał? — Siedziałem w pociągu naprzeciw jakiejś panny. Nagle rrr... pociąg się zatrzymał, panna usiadła na mnie, no... i siedzi do dziś dnia...

RACJONALNY TYTUŁ.

— Przepraszam, panie Majer, jak się pisze: czy do Świątnej Dyrekcji Podatków, czy ydo Wysokiej Dyrekcji Podatków? — Napisz pan, do Świątnej Dyrekcji Wysokich Podatków, to będzie najlepiej.

Podstawę wymiaru, jakoteż wysokość podatku należy podług art. 3 określić co-rocześnie — oddzielnie jednak za każdy kwartał kalendarzowy — opierając się przytem na danych, zebranych i sprawdzonych przy wymierzaniu podatku na rok 1924.

Zmiany w wysokości czynszów najmu nieruchomości lub ich części, nie podlegają przepisom ustawy o ochronie lokatorów zaszłe w ciągu roku 1924, względnie w latach następnym, powinny w myśl art. 4 być uwzględnione przy wymiarze podatku już za rok kalendarzowy, bezpośrednio następujący po zaszłej zmianie. O zmianach powyższych powinni właściciele nieruchomości zawiadomić władzę wymiaru w ciągu 30 dni po zaszłej zmianie.

Niezłożenie tego zawiadomienia, jakoteż podanie w niem świadomie nieprawd-ziwych danych, karane będzie wedle każdo-cześnie obowiązujących przepisów o państwomym podatku dochodowym, doty-czących niezłożenia zeznania o dochodzie względnie podania w niem świadomie nie-prawdziwych danych.

Podatek, przypadający na każdy kwar-tał kalendarzowy, płatny jest w końcu drugiego miesiąca następnego kwartału.

W drodze rozporządzenia ustalił mini-ster skarbu terminy ukończenia postępowa-niaków płatniczych, które winny być wy-gotowane oddzielnie na każdy rok kalen-darzowy.

Tam gdzieby uiszczenie podatku w przepisanych terminach mogło narazić egzystencję gospodarczą płatnika, służy ministrowi skarbu w myśl art. 7 prawo odroczenia podatku jakoteż rozkładania na raty.

Ministrowi skarbu służy prawo prze-niesienia powyższych uprawnień na włą-dze skarbowe niższych instancji.

Powyzsza ustawa po wejściu w życie, obowiązuje od 1 stycznia 1925 roku na ca-łym obszarze Rzeczypospolitej z wyjąt-kiem województwa śląskiego. S.k.

Walne zebranie Pom. Tow. Rolniczego.

18 bm. odbyło się w Grudziądzu w wiel-kiej sali Bazaru roczne walne zebranie Pom. Tow. Rolniczego. Zjazd poprzedzi-ła msza św. u fary odprawiona przez ks. dziekana Dembka.

O godz. 10 rano zagalę posiedzenie prezes tow., p. Donimirski, witając ze-branych w liczbie kilkuset członków tow. Sprawozdanie z rocznej działal-ności Pom. Tow. Roln. odczytał p. dyr. Zan. W myśl tego sprawozdania ilość kółek rolniczych na Pomorzu stale i to w dość szybkim tempie wzrasta. I tak do końca r. 1923 ilość kółek roln. na Pomorzu wynosiła 52, liczba członków tow. 1812; w końcu marca 1924 r. ilość kółek wynosiła już 149, liczba człon-ków 5850; obecnie doszło tow. do po-ważnej liczby członków 6710, zorganizowanych w 185 kółkach. — Zkolej od czytany został preliminarz budżetowy, przyczem stwierdzono, iż na sumę 30 492 zł. dotychczas niema pokrycia — jest jednak nadzieja, iż uzyska się odpowiednią subwencję rządową. — Następne sprawozdanie z tymczasowej komisarycznej komisji pracy odczytał p. Fuhr, w którym to sprawozdaniu o-mawiano warunki pracy robotników rolnych. W myśl sprawozdania wynagrodzenie pracy robotników rolnych w znacznej mierze przewyższa zdol-ność płatniczą właścicieli ziemskich.

Nad sprawozdaniami otworzono dy-kusję, w której gorący udział brali pp. Prądyński, Drodzowski, Radkows-ki, Zan, Wojciechowski i Brachała. — Następnie przystąpiono do wyboru dwóch członków zarządu w osobach pp. Hulewicz i Kruszkowski; do komisji pracy wybrano pp. Sojeckiego, Michalskiego, Kulerskiego, Kula i Kru-szaka. Do komisji oświaty pp. Czarliń-skiego, Kosakowskiego, Ślaskiego, Se-rożyńskiego i Frondycha.

Wkońcu wygłosili nadzwyczaj cie-kawe i rzeczowe referaty pp. Serożyń-ski „O potrzebie organizowania młodzieży wiejskiej“ i Chłapowski „Jak poradzić sobie w trudnych warunkach w których znajduje się nasze rolni-ctwo“. — W wolnych głosach przemawiali o znaczeniu Pierwszej Pomor-skiej Wystawy Rolnictwa i Przemysłu pp. prezydent Włodek, dyrektor Wy-stawy Saryusz-Bielski oraz prezydent

Izby Rolniczej w Toruniu p. dr. Esden-Temp-ski.

Okolo 4-ej po poł. przewodniczący p. Donimirski posiedzenie zamknął.

DO WSZYSTKICH ZARZĄDÓW KÓŁ ŚPIEWACKICH I OKRĘGU NADWIŚLAŃSKIEGO.

W myśl uchwały delegatów tego-roczy zjazd Kół śpiewackich odbędzie się dnia 7 czerwca rb. we Włocławku.

Celem przygotowania przedwstę-pnych prac prosimy wszystkie koła śpie-wackie o nadesłanie nam możliwie jak najprędzej następujących danych:

1) imię i nazwisko oraz adres preze-sa i dyrygenta koła śpiewackiego 2) ja-kiego rodzaju chór (męski, mieszany, żeński), 3) jakie pieśni konkursowe przygotowuje koło na zjazd podać tytuł pieśni i kompozytora (najwyżej 2 a to na chór męsk. i chór mieszany), 4) ilu uczestników przybędzie na zjazd i z ja-kim chórem, czy żąda koło kwatery.

Zawiadamia się, że na Zjeździe będą śpiewane wspólne pieśni: „Sztandary Polskie na Kremlu“ Lachmana chór męski. „Gaude Mater Polonia“ Gorcey-ckiego chór męski. „Kujawiak“ (humo-reska) Noskowskiego chór męski. „Nasz Bałtyk“ Nowowiejskiego chór mieszany „Dobranoc“ Noskowskiego chór mie-szany.

Portytury do ogólnych pieśni oraz nuty na poszczególne głosy należy za-mawiać u dyrygenta okręgowego p. Marcińkowskiego w Toruniu starostwo powiatowe pokój 12, o ile możliwości do dnia 15. 4. gdyż takowe muszą być wy-konane, które wyśle się zamawiającym kołom za zwrotem kosztów.

Koła biorące udział w popisach mu-szą również brać udział w ogólnych chórach. Zarazem zawiadamia się, że na walnem zebraniu delegatów zapa-dła uchwała, ażeby przy występach konkursowych chórów tutejszego okrę-gu na tegorocznym zjeździe, podzielić je na 2 klasy a to: A (chóry silniejsze) i B (chóry słabsze). W obu klasach bę-dzie wyznaczona pewna ilość nagród, a każde koło ma się oświadczyć, w któ-rej klasie staje do konkursu. — Oplata do okręgu wynosi 50 groszy rocznie od członka koła, które zalega ze składka-mi do okręgu za rok bieżący nie może brać udziału w popisach w myśl zapa-dłej uchwały delegatów. Koła które fi-nansowo podpadły po stwierdzeniu przez zarząd okręgowy mogą być zwol-nione od składek po poprzednim stwierdzeniu tej okoliczności. Składki należy przesyłać na ręce p. skarbnika Osowskiego — Toruń, ratusz kasa głów-na.

Równocześnie przesyła się kwestjo-nariusze do sprawozdania za rok ubieg-ły, które należy krótkim zarysem działal-ności Tow. wypełnić i w dwóch egz. przesłać do okręgu. Wszelkie pisma należy kierować na ręce sekretarza p. Teofila Chęcińskiego — Toruń-Mokre Podgórze l. 33.

Za Zarząd
Kół Śpiewackich I. Okręgu
Nadwiślańskiego
Prezes (—) Ratajski.
Sekretarz (—) Chęciński.

Pomorskie Towarzystwo Rolnicze przeciwko Bankom ludowym?

W niezmiernie doniosłej kwestji kre-dytów dla rolnictwa, donosi Związek Kół-ek Rolniczych w Poznaniu:

Za staraniem Patrona Kółek Rolni-czych, ponia Brownsforda i Związku Spół-dzielni Zarobkowych i Gospodarczych, do którego należą Banki ludowe i „Rolniki“, udało się uzyskać w Państwowym Banku Rolnym pewne kredyty dla rolników ma-lorolnych. Związek Spółdzielni już daw-noj samodzielnie uzyskał pewną kwotę na kredyty dla małorolnych ze specjalnem uwzględnieniem Pomorza. Kredyty te zo-stały rozdzielone przez Banki ludowe, któ-re, mając ogromną liczbę członków — rol-ników, najlepiej się do takich spraw na-dają.

Widać z tego, że Związek Kółek w Poz-nańskiem pracuje zupełnie ściśle ze Zwią-zkiem Spółdzielni. Tymczasem dochodzi nas z Warszawy wiadomość, że gdy cho-dziło w ostatnim czasie o przydzielenie no-wych kredytów dla Pomorza i gdy znowu Państwowy Bank Rolny część kredytów przekazał zamierzał do Banków ludo-wych, opierał się temu delegat Pomorskie-go Towarzystwa Rolniczego oświadczając, że rolnictwo do Banków ludowych niema

zaufania. Protest delegata nie nie poskut-kował i Państwowy Bank Rolny, zadowo-łony ze współpracy z Bankami ludowemi, znowu przewidując część kredytu dla Pomo-rza przydzielił Bankom ludowym.

Nie rozumiemy jednak, co mogło spo-wodować delegata Pomorskiego Towarzy-stwa Rolniczego do kroku, który w rezul-tacie tylko rolnictwu przynieść może szkodę. Gdy w innych dzielnicach rolnicy i ich instytucje bez względu na kierunek je-dnomyslnie popierają starania o kredyty dla swej dzielnicy, Pomorskie Towarzyst-wo Rolnicze, podkopując powagę najwa-żniejszych dla rolnictwa organizacyi kre-dytowych, ułatwia oczywiście odmowę lub zmniejszenie kredytu dla Pomorza.

Oczekujemy w tej sprawie wyjaśnień.

Wojko Przekora ma głos.

Panie Redaktorze!

Straszny mam żal do Pana Redaktora, że dotąd nie wystąpił się dla mnie o tak zwaną misję dyplomatyczną do Ligi Naró-dów. Skończyło się bowiem to targowisko polityczne w Genewie, różni mężowie i dy-plomaci rozjechali się pędząc przed sobą, jak dziesięć dym kurzu z pod karocy, dym gazeciarskiego kadzidla za swe niby wiel-kie dzieła, których rzekomi dokonali. A tymczasem, co oni zrobili? Napili się, naj-eśli, wypalili kilka cygar, niektórzy krzep-ciejsi jeszcze może nabalamicili troszkę bab, które jak zwykle zbiegają na tego rodzaju targowiska i wypróżnili nieco sakiwkę narodów przez nich reprezentowa-nych. To nawet nie tyle, co ja na wiecu onegdajszym w Wólcie, gdzieś sobie spral-łapę na twarszym od obucha łbie Walka, który nijak nie mógł zrozumieć, że Cham-berlin, to nie chrobry lin, co płynie we wodzie, jeno minister angielski i Herriot, to żaden „Herrgott“ niemiecki, jeno pre-zydent ministrów francuskich, a Skrzyń-ski, to nie ten, co polskie skrzynki pocztowe w Gdańsku zawieszał, jeno polski mi-nister spraw zagranicznych.

Takich ludzi przekonać i im sprawę wyjaśnić, to daleko trudniejsza sprawa od przemawiania w żydowskiej gospodzie pod firmą Ligi Narodów, gdzie każdy dele-gat ma już zgóry wypisaną mowę.

A jednak tamci wracają pełni sławy, a o mnie toby i nawet Pan Redaktor słów-kiem nie wspomniał, gdybym sam o sobie nie napisał, choć na dobiek piłem jedynie swojską wiśniową herbatę i palił liści szczywowa z naszych łąk (niech Pan Re-daktor o tem nie doniesie monopolowi!) a nikt długu za mnie nie płaci. Ale...

Ba! Pan Redaktor odbiera mi głos! No dobrze! Już wiem o co chodzi! Zbliży się nowy kwartał. I Pan Redaktor jest zdania, że bajdy opowiadam, bo chcąc wystą-pić przeciwko galganom na szerokim świe-cie, trzeba wpiers wymieść śmieć przed własnym domem. A tego różnego tałataj-stwa to u nas pełno wszędzie. Rozmalte paskudstwa rozrzucają po domach ciemne jakieś osobniki i Polskę nam zanieczy-szczają. Ale mam nadzieję, że sobie damy radę. Zablurę się aż do końca miesiąca energicznie do pracy, a moi mili współcy-telnicy chyba mi pomogą, każdy w pobli-żu swej bramy i napewno przysprzymi na-szej „Gazecie Narodowej“ na przyszły kwartał z jakie tysiąc nowych abonentów. Kończę więc i wzywam wszystkich współpracowników do gorliwej pracy, a o innych sprawach pomówimy potem.

Wojko Przekora z Wólki, zredukowany Polityk.

KALENDARZ.

Wto e 1	Środa	Czwartek
24	25	26
Marka	Zwiast. N.M.P.	Ludgera b.

Wiadomości potoczne.

REPERTUAR TEATRU MIEJSKIEGO W TORUNIU.

Wtorek, 24. marca o godz. 7.30, ceny o 35 proc. zniżone, „Edukacja Bronki“. Ko-medja w 3-ach aktach St. Krzywoszew-skiego.

Środa, 25. marca o godz. 3.30 po poł., ceny do połowy zniżone, 8-my raz z udzia-łem Halny Cieszkowskiej „Ptak“. Kome-dja w 3-ach aktach J. Szaniawskiego.

Wieczorem o godz. 7.30 wznowienie „Hrabina Marica“, opereta Kalmana w 3 aktach.

—^o Prezenta na probostwo w Ldnowie pow. grudziądzkim. W wykonaniu praw patronackich p. wojewoda pomorski udzie-lił prezenty na opróżnione probostwo rzą-kał. parafji Ldnowo w powiecie grudziąd-zkim ks. Janowi Bruskiemu dotychczasowe-mu proboszczowi w Lutowie w powie-cie sępoleńskim.

—^o Skąd wiatr wieje. Z powodu ślafi-mów w ostatnich czasach o naszych gra-nicach zachodnich, nie próżnują i inna w mąceniu wody u nas. W ostatnich cza-sach Międzynarodówka komunistyczna, wydała cały szereg ulotnych kartek, w których wzywa robotników do demonstra-cyj, strejków i t. p. zbrodniczych wysta-pień.

Specjalną odezwę rozrzucono między kolejarzy wzywając do strejku na kolei, w imię rzekomo zagrożonych interesów pracowników kolejowych.

—^o Beznogi podróżnik naokoło świata przebywał w dniu wczorajszym w grodzie naszym gdzie pojawienie się jego na uli-cach miasta wzbudziło sensację. Jest to Francuz nazwiskiem Pernod, kapitan-lot-nik armji francuskiej który, straciwszy w wojnie światowej obie nogi, obecnie dla uzyskania nagrody wyznaczonej przez paryski Klub Turystyczny w wysokości 700 tysięcy franków, wybrał się w podróż naokoło świata. Posługując się protezami, Pernod zwiedził dotychczas Amerykę Po-ludniową, Portugalję, Hiszpanję, Francję, Belgię, Szwajcarię, Włochy, Austrię, Wę-gry, Jugosławję i Czechosłowację a obec-nie kończy swą podróż po Polsce. Z Kra-kowa przez Katowice, Warszawę i Toruń udaje się on do Gdańska. Z miasta na-szego, po uzyskaniu poświadczenia poby-tu swego Pernod udał się do Bydgoszczy a z tamąd dopiero do Gdańska skąd o-kretem udaje się do krajów skandynawskich.

—^o Agitacja i przygotowania do strajku rolnego. Zarząd Związku Za-wodowego robotników rolnych, wydał szereg odezw celem przygotowania strejku rolnego na wiosnę.

W dniu 8 marca odbyły się w róż-nych miejscowościach zebrania komi-тетów organizacyjnych, a na Pomorzu w okręgu toruńskim i tczewskim, słabo jednak obeślane przez wzwanych.

Na dzień 29 marca, Zarząd Związku wzywa — wszystkich robotników rol-nych, by we wszystkich folwarkach za-przesztano pracy, i ogłoszono strejk.

Na Pomorzu nie ma jednak Związek wielu chętnych do rozpoczęcia strejku, i jest nadzieja, że sporne sprawy zo-staną polubownie uregulowane.

—^o Skradzione akcje. W dniu 13-go bm. w miejscowym urzędzie pocztowym skradziono p. Wittemu z Niemczyka pow. chełmińskiego jedną tekę skórzaną zawie-rającą trzy akcje „Deutsche Bank“. Akcje te noszą numery od 282502 do 282504. W razie pojawienia się tychże w celu sprze-daży, należy uwiadomić natychmiast poli-cję śledczą.

Z KRAJU.

AFERA PRZEMYTNICZA.

Czersk. Pomimo tak częstych aresz-towań przemytników, pomimo skonfie-kowania im tysięcy papierosów, cygar i tym podobnych wyrobów tytoniowych pomimo nałożenia im bardzo ciężkiej i dotkliwej kary w postaci bądźto wy-sokiej grzywny pieniężnej, bądź też długiego więzienia, przemytnictwo w okolicy Czerska nadal kwitnie a na-wet przybiera wprost zastraszające rozmiary.

W ubiegłą środę znowu urządono obławę na przemytników a wynik tej-że czyli połów był olbrzymi. Zatrzy-mano bowiem 13 przemytników i ode-brano im około 60 tysięcy papierosów i pewną ilość tytoniu wyrobu gdań-skiego. Przemytników złapano w Zim-nych Zdrojach, pow. starogardzki. Ogó-lem było ich około 20, z których wspo-mnianych 13 przytrzymałono, reszta zbiegła. W obławie brała udział poli-cja z Czerska i z Osieczny wraz z urzę-dnikami Izby Skarbowej w Poznaniu. Przemytników czeka napewno zaszu-żona sroga kara, lecz czy odstraszy ona innych, a czy może nawet ukara-nych? Czas byby poszukać skutecz-niejszych środków ku zwalczaniu pa-nującego tu przemytnictwa w tak ol-brzymich rozmiarach.

STRÓŻ NA POSTERUNKU ZASTRZELIŁ CZŁOWIEKA I NIC O TEM NIE WSPOMNIAŁ.

(Wągrowiec). W ub. tygodniu zastrzelili w nocy wystrzałem z rewolweru 26-letni elew gospodarzy majątności Łaziska, Antoni Walczak, murarza Klemensa Gomulskiego z Wągrowca. Walczak pilnował stodoły przed złodziejami, wtem ujrzał zbliżającego się człowieka w kierunku tej że. Po trzykrotnym wezwaniu „stój kto idzie” odezwał się tylko pies Gomulskiego wobec czego Walczak dał dwa strzały z rewolweru, z których ostatni ugodził Gomulskiego śmiertelnie. Walczak jednak wiedząc o tem, że zranił bronią palną człowieka, nie tylko że nie przyszedł mu z pomocą, lecz nawet nikogo o tem nie powiadomił. Trupa znalazł dopiero po 5-ciu dniach urzędnik majątności p. Piątkowski który powiadomił policję państwową. Śledztwo zdemaskowało zabójcę, który z początku wszystkiemu przeczył, lecz wkońcu się przyznał do czynu.

O UDOGODNIENIE DLA ŻYDÓW. PRZEJŚCIE ŻYDÓWKI NA KATOLICYZM.

(Lipno). W dniu 17 bm. odbyło się ponowne posiedzenie Rady miejskiej, na którym przewodniczył burmistrz p. L. Uzarowicz. M. in. była rozpatrywana ponownie sprawa co do zmiany dni targowych. W tym celu został wydelegowany radny miasta p. Józef Zaborowski i ławnik magistratu p. Franciszek Babik do województwa warszawskiego w celu omówienia tej kwestji.

W dniu 16 bm. w kościele parafjalnym w Lipnie ks. proboszcz kanonik Rygliewicz pobłogosławił związek małżeński pomiędzy Stefanem Nierychlewskim, obywatelom rolnym z Lipna a panną Anną Służewską, która w tych dniach przeszła z judaizmu na katolicyzm, córką miejscowego krawca. Ślubem tym zainteresowała się także ludność żydowska która gremjalnie oczekiwała wyjścia z kościoła młodej pary, z wielkim bólem serca i żalem.

TAJEMNICZA ZBRODNIA W WARSZAWIE WYKRYTA.

(Warszawa). Energiczne dochodzenia policji doprowadziły do wykrycia sprawy zabójstwa kobiety, przy ulicy Chłodnej w

Warszawie, gdzie w jednym z domów podłożono nocą w klatce schodowej trupa zamordowanej.

Jak się okazuje chodzi w tym wypadku o jakąś 20-letnią kobietę, która będąc w stanie odmiennym nadwyrężyła się dźwigając jakiś ciężar poczem udała się do akuszerki Jankowskiej o pomoc. Jankowska początkowo opierała się, ale ostatecznie podjęła się nieuprawnionych zabiegów, podczas których nieszczęśliwa kobieta zmarła. Ponieważ akuszerka obawiała się kary, więc wspólnie z pewnym mężczyzną zaniesiono zmarłą na podwórzu przy ulicy Chłodnej. Akuszerkę oraz jej pomocnika aresztowano.

SAMOBÓJSTWO UCZNIJA GIMNAZJALNEGO.

Kraków. W szkole powszechnej przy ul. Konfederackiej na Dębniakach, uczeń 7. klasy szkoły powszechnej, Kazimierz Chyliński, lat 14, wystrzałem z rewolweru w prawą skroń odebrał sobie życie.

Lekarz pogotowia stwierdził śmierć chłopca, poczem ciało denata przewieziono do zakładu medycyny sądowej. Powodem samobójstwa miały być podobno nieporozumienia szkolne.

ŻONA NAPADŁA BANDYTE, ABY NAPADŁ JEJ MĘŻA.

Brzesko. W grudniu w r. 1923 w drodze do Brzeska spotkał się na drodze polnej między Borzęcinem a Przyborowiem Paweł Badowski z Borzęcina z pewnym osobnikiem, który mu oświadczył, że szuka skradzionych koni a równocześnie szybkim ruchem przyłożył mu rewolwer do głowy, drugą zaś ręką wyciągnął mu z kieszeni 10.500.000 mk. wraz z dwiema chustkami białymi do nosa.

Po odebraniu powyższej kwoty osobnik uderzył Badowskiego kilka razy kołem po nogach i rękach, grożąc mu zastrzeleniem, a następnie zbiegł w stronę pobliskiego lasu.

Dopiero po roku udało się policji w Borzęcinie ująć sprawcę w osobie Stanisława Dudy, lat 26, którego odstawiono dnia 18 lutego br. do sądu powiatowego w Radłowie.

Moralnym sprawcą wyżej opisanego rabunku była Rozalja Badowska, żona napadniętego, która nie chcąc, by jej mąż Paweł Badowski przeprowadzał bez jej woli proces cywilny, na mowę Dudę, aby napadł na jej męża który w tym dniu wybrał się właśnie do adwokata w Brzesku, celem rozpoczęcia procesu i aby dokonał na nim rabunku, zrabowane zaś pieniądze, aby jej oddał.

Duda uległszy namowom Badowskiej faktycznie dokonał rabunku. Do winy przyznał się całkowicie.

Pszczelnictwo pomorskie a I Wystawa Pomorska.

(u) Nie docenia się dotąd jeszcze znaczenia pszczelnictwa dla rolnictwa a mianowicie dla ogrodnictwa. Toteż mało się słyszy wogóle o pszczelnictwie w odnośnych referatach wzgl. w przemówieniach informacyjno-propagandowych, dotyczących Wystawy Pomorskiej.

Jednakowoż pszczelnictwo pomorskie — jakkolwiek pora Wystawy nie jest dla niego dogodna — zainteresowało się Wystawą. Związek Towarzystw Pszczelniczych na Pomorzu wezwał wszystkie Towarzystwa Pszczelnicze do udziału. Powiadomił również Związki innych dzielnic, oraz Naczelny Związek Tow. Pszczelniczych Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie, i uzyskał przyrzeczenie, że przy sposobności Wystawy odbędzie się Zjazd delegatów Tow. Pszczelniczych z całej Polski (Śląsk Cieszyński, Górny Śląsk, Wielkopolska, Małopolska, b. Królestwo Polskie, Wileńszczyzna, itd.) w niedzielę 5-go lipca rb. w Grudziądzu i wspólne narady celem podniesienia tak ważnej a dotąd niedocenionej gałęzi gospodarczej.

Kongres ten pszczelarzy zwołuje Naczelny Związek Tow. Pszczelniczych Rzeczypospolitej Polskiej na propozycję i zaproszenie prezesa Związku Pomorskiego, p. Fr. Zawodzińskiego.

kiego, z okazji jego pobytu w Warszawie na zebraniu Zarządu Naczelnego Związku Tow. Pszczelniczych i delegatów w dniu 9 marca rb.

Po kongresie nastąpi wycieczka do morza polskiego, mianowicie na Hel, gdzie ma powstać projektowana przez Związek Pomorski stacja hodowli matek pszczelich, i to czystej rasy krajowej, gdyż ta jedynie poleca się dla tujszego pszczelnictwa, co też zaznaczono podczas obrad na ostatnim zebraniu Głównego Zarządu i delegatów w Warszawie.

Dla wystawców pszczoł i przyborów pszczelniczych stara się tutejszy Związek Tow. Pszczelniczych o różne udogodnienia, jak np. o wolny przewóz eksponatów koleją żelazną, dalej o wyznaczenie premij przez Ministerstwo Rolnictwa i Naczelny Związek w Warszawie, który ustanowi 5 premij w postaci dyplomów Pomorska Izba Rolnicza także wyznaczy odpowiednie nagrody oraz Pomorski Związek Tow. Pszczelniczych.

CENY PRODUKTÓW ROLNYCH.

Toruń, dnia 21 marca 1925
(Notowania firmy B. Hozakowski w Toruniu)
Notowano w ostatnich dniach.

NASIONA

W zł. za 100 kg.

Koniczyna czerw	190—275	biała	100—250
szwedzka	110—140	zółta	65—75
zól. w lusk.	25—35	lnkarnatka	50—70
Przełot	125—160	Rajgras krajowy	60—80
Tymoteusz	60—70	Seradela siewna	12—14
Wyka tetn.	18,5—22,5	Wyczka zimowa	—
Peluszka	19—22,5	Groch Wiktorja	29—35
Gorzycza	42—48	Rzepak	45—50
Rzepak	45—48	Siemie lniane	40—50
Łubin nieb. siew.	9—11	zółty siew.	13—15
Rydz	—	Konopie	55—65
Mak nieb.	90—110	Tatarska	24—26

ZBOŻE:

Zyto	30,75—31,75	Pszonica	40,25—42,25
Jęczmień br.	27,50—29,50	Owies	26,5—28,50
Otręby żytnie zół.	—	Otręby psz.	20.

Tendencja bez zmiany.

Za redakcję odpowiedzialny w zastępstwie F. Sędzicki.
Druk i nakładem Drukarni Toruńskiej, T. A.

Pocztówki i bilety wielkanocne
Bibułkę białą i kolorową na Kwiaty
Bibułkę krepową kolorową w rolkach
Liście i drucik do Kwiatów
Koronki papierowe
Papier połyskowy w arkuszach
Papier połyskowy podgotowany w zeszytach
Obrazki kolorowe w arkuszach (reljety)
Powinszowania książeczkowe i biletowe
Wiązarki z woskowymi figurkami własnego wykonania w wielkim wyborze
jak i wszelkie inne artykuły poleca:

F. Kostrzyński
Hurtownia Papieru-Poznań,
ul. 27 Grudnia 10, I ptr. Telefon 2777.
K 2849

Wiosna 1925!
Na nadchodzący sezon wiosenny polecam
pierwszorzędne nasiona
Gospodarcze :-:- Warzywne
Kwiatowe :-:- Leśne
B. Hozakowski, Toruń
Skład i hodowla nasion. — Zakłady ogrodnicze.
(Cenniki na życzenie darmo i franko)

PRAKTYCZNA PANI
uszyje każdy strój gustownie, oszczędnie sama, kupując jedynie w cz. polskim żurnal sezon wiosna-lato z tabl. krojów.

600 modeli: kostiumy, płaszcze, suknie, bluzki, bielizna, garnetki, róbki dla pań, podkoszki, dżetki, meżczyzn i t. d.

„Mody wytworne i praktyczne”
Cena zł 3.75 z przesyłką zł 4.25
Pozatem polecamy wydawnictwa aktualne: Podrecznik: „Bede-szyć sama” z tabl. kr. zł 2.— „Nauka modniarstwa” „zł 2.— „Bielizna” z 2 krojami gotowymi „zł 2.50
Polskie Towarz. Księg. Kol. „RUCH”
drukt. Poznań detal. Plac Wolności 3.
ul. Ratajska 8c.

RADJO ODBIORNIKI!
Zastępstwo
wytwórni, A. Hardy, Paryż,
Wszelkie części składowe.
Hurtownicy i radioamatorzy zbijerowi otrzymują wysoki rabat.
Poznańskie Towarzystwo Telefonów T. z O. p.
Tel. 69-37. Poznań, ul. Jasna 9. Tel. 69-37.

Rowery. Maszyny do szycia.
Największe przedsiębiorstwo hurtowe
W POLSCE (R 2941)
rowerów, gum, części i maszyn do szycia.
Ceny przystępne — zawsze natychmiastowa dostawa towaru — cennik ilustrowany bezpłatnie.
Fr. Wylegała i S-ka
POZNAŃ, ul. Mylna 5. :-:- Import — Eksport
Telefon 69—25.

Lutowanie i autog. spajanie aluminium
wskiego rodzaju
pod gwarancją.

B-cia Riemenschneider
Mickiewicza 128 TORUN Telefon 409
Dobrze zaprowadzone warsztaty, pierwszorzędne siły monterów. Fachowe, szybkie i tanie wykonywanie prac. d) 5350

Siano oraz słomę
prosta kupujemy stale w każdej ilości (d6917)
Badura i Paluszyński
Toruń, ul. Żeglarska 13. Telefon 586

Rur kamiennych
do Kanalizacji, Koryt, szamotówki i zaprawy szamotowej dostarcza w najlepszej jakości k 2946
M. Perkiewicz, Ludwikowo, p. Mosina.

Proszki dla dorosłych
AK z f. „**KOWALSKINA**“ usuwają BÓL GŁOWY. (k2808)
Wyrob. Lab. Chem. farm. Ap. Kowalski.
WARSZAWA, Miodowa 5.